

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească - Apare în fiecare Sâmbătă

Cuvântul Romei

La sfârșitul anului trecut, Preasf. Alexandru Rusu al Maramureșului a raportat Sacrei Congregații Orientale, și prin ea Sfântului Părinte, asupra stărilor din eparhia sa. Congregația a răspuns printr-o importantă scrisoare a conducătorului ei Card. E. Tisserant. Reținem, în cele ce urmează, câteva din înțeleptele sfaturi și îndrumări ale Congregației, ele fiind de folos Bisericii noastre întregi:

1. „Opera desfășurată prin *exercițiile spirituale* ale Clerului eparhial este cât se poate mai de recomandat. Dela sfințenia Clerului, care se câștigă în chip particular și se promovează prin reculegerea din cursul exercițiilor spirituale, atârnă în mare parte sfințenia enoriașilor, cari sunt a se conduce spre bine din partea preoților săi zeloși.

2. Ideea de a promova și mai mult — chiar și prin congrese speciale — *cultul față de sf. Euharistie*, centrul vieții liturgice a Bisericii, este foarte nimerită; cu cât sufletele se vor apropia mai mult de isvorul tuturor harurilor, cu atât mai mult se vor înzdrăveni întru a practica viața creștină în toată extensiunea ei. Recomand însă ca acest plus de cult euharistic să se mențină mereu în *spiritul ritului bizantin*, respectând prescripțiile liturgice și adaptând formele noul ale pietății legitime cât mai deplin stilului oriental.

3. Mă bucur foarte mult de marea dezvoltare dată *misiunilor pentru popor*: mijlocul cel mai ducător la scop pentru a desrădăcina eventualele neajunsuri morale și pentru a reîntrona virtutea, care poate lăncezi atât de ușor în mijlocul preocupărilor vieții materiale. Excelența Voastră va binevoi să exprime recunoștința acestei S. Congregații atât Părinților basiliani, cât și preoților seculari, cari au adus, cu dragă inimă, contribuția lor pentru progresul acestor misiuni.

4. Cât privește *Acțiunea Catolică*, eram încă de mai înainte la curent cu cele petrecute în congresele ei, semnalate acum de Excelența Voastră, și sunt sigur că numita Acțiune Catolică se conduce după directivele emanate dela Sf. Scaun, fiind deci *cu totul exclusă din ea orice activitate, fie și numai la aparență, politică*. Este a se pune anume în cea mai deplină lumină, că mișcarea Acțiunii catolice este o mișcare curat religioasă, având menirea de a introduce principiile creștine în practica individului, a familiei și a întregii societăți. Colaborarea pe acest teren a mirenilor intelectuali este a se socoti de sigur foarte prețioasă.

5. Fiind informat din parte-mi — în audiența dela 3 Decembrie a. t. — amănunțit asupra mersului Eparhiei Maramureșului, Sf. Părinte a ascultat cu satisfacție informațiile bune ce l-am prezentat și m'a însărcinat să transmit Blăncuvântarea Sa Apostolică Excelenței Voastre, tuturor colaboratorilor, clerici și mireni, ce aveți, precum și tuturor credincioșilor.

Școală de cântăreți

Observații și sugestii la o chestiune de arzătoare actualitate

(—). Cântarea are rol esențial în cultul nostru. Ea este școală și înălțare sufletească, instrucție religioasă și desfătare estetică.

Știm însă cu toții că la noi, astăzi, ea e departe de ceea ce ar trebui să fie. Necazurile și durerile de care suferă sunt multe și netălmădite. Trebuie refăcut radical însuși textul cântărilor bisericești. Trebuie studiate, ordonate și unificate melodiile. În urmă, trebuie pregătiți cântăreții.

Ne oprim astăzi la această problemă din urmă. — Se aud tot mai dese și mai stăruitoare plângeri, că în stratele noastre se cântă barbar. De multeori numai cu mare bunăvoință se pot numi cântare sunetele primitive, mlorlăite ori răcnite, care ar fi să fie podoaba sfintelor slujbe.

E mirare? Cântarea este o măiestrie, care trebuie învățată. Unde și cât au învățat cantorii noștri? Unii au făcut simplă ucenicie lângă strana din sat. Alții au isprăvit ceva cursuri de câteva săptămâni, la Blaj ori la Cluj. Atât. Putem aștepta dela ei minuni? Evident, nu.

De aci concluzia e limpede: această stare de lucruri nu mai poate dăinui. Așa nu mai putem merge înainte. Lăsată în halul de astăzi, cântarea nu va fi nici școală, nici rugăciune, nici desfătare. Ci va alunga lumea dela biserică. Fiindcă pe nesimțite priceperea și pretențiile credincioșilor cresc. Ceea ce a putut fi bun ieri, astăzi nu mai poate fi tolerat. — Și e bine așa. Aceasta e legea progresului, pe care noi trebuie nu numai s'o urmăm, ci s'o prevenim, s'o provocăm. — Concluzia se impune, evidentă și de neînlăturat: ne trebuie o *școală sistematică pentru pregătirea cântăreților*. Nu cursuri întâmplătoare și de mântuială. Ci o instituție permanentă, cu program binechibzuit, împărțit pe 2-3 ani de muncă temeinică și serioasă. Ea va trebui să ne dea cântăreți cari să știe cânta frumos; să știe instrui și pe alții (tineretul, de ex.); să nu stea înspăimântați în fața unei fol cu note muzicale, ci la nevoie să poată conduce un cor simplu, cântările dela liturghie pe 2-3 voci.

Este necesară această școală și din alt motiv. — Pe vremuri aveam școală confesională. Întâiul ajutor al preotului în conducerea parohiei și a vieții religioase era în chip firesc dascălul, legat organic de biserică. Astăzi nu mai e așa. Dascălul e străin de aceste probleme; uneori chiar dușman. Trebuie să-l dăm preotului neapărat un alt secundant. Cu atât mai mult că din zi în zi pastorația se face, și ea, mai grea, mai complexă. Asociații de tot felul pornesc la drum. Toate au nevoie nu numai de conducerea preotului, ci și de alți animatori cari să stea în frunte și să ducă la bun

sfârșit hotărârile ce se iau. Preotul singur nu ajunge. — Acest rol nu-l poate împlini decât cantorul. Dar numai într'un caz: dacă va fi pregătit. Dacă va avea școală și carte care să-l ridice peste ceilalți. Numai așa va avea autoritate și cuvântul lui va găsi ascultare.

De sigur, trebuie parale pentru împlinirea acestui gând. De unde? — Răspunsul e: de acolo, de unde le iau și alții. Să nu uităm, anume, că frații ortodocși ne-au întrecut în privința aceasta. Ei dau mai multă însemnătate cântărilor bisericești și își trec cântăreții prin școală serioasă. Cel puțin în unele părți. Iar cântăreții diplomați sunt trecuți în bugetul statului. — Ceea ce e bun și just pentru ei, va fi echitabil și pentru noi. Să mergem, deci, pe același drum.

Să nu creadă nimeni că aceasta ar fi o sarcină nouă și inutilă pentru stat. Nici decât. Mai întâi că n'ar fi o povară însemnată. Cantorii au salarii mici. De altă parte însă, este un evident folos pentru obștea satelor să aibă în mijlocul lor astfel de elemente conducătoare. Cantorul cu școală sistematică nu va fi și nu trebuie să fie un „domn“, lovit de boala funcționarismului. Ci primul între plugari. Gospodar model și luminat, care să arate în concret cum se ține în rând o bună casă țărănească, cum se crește o familie fruntașă, în cinstea legilor și a bunelor tradiții creștinești. Pilda aceasta vie și palpabilă va avea mai mare influință asupra satului decât multă învățătură teoretică pe care o dă învățătorul în școală și preotul în biserică. Fiindcă aceștia nu sunt țărani; nu trăiesc țărănește; nu se îmbracă țărănește și nu-și au viața amestecată pe de-a-tregul și organic cu viața satului.

Iată de ce, chiar din punctul de vedere al intereselor vremelnice, pentru educarea și înălțarea cetățenească-gospodărească a popoului nostru, câștigul statului este mult mai mare decât cheltuiala pe care ar reprezenta-o o școală sistematică de cântăreți bisericești și modesta salarizare a lor. — Chiar de aceea suntem convinși că se va fi și influința. Și în în curând. Vremea trece repede și fiecare zi pierdută însemnează o reală pagubă pentru viața noastră bisericească și cetățenească.

Creștinism și național-socialism. Gazeta *Vaterland* din Luzern (Elveția) anunță că Dr. Karl Barth, fost prof. de teologie protestantă în Germania, iar acum aflat în Elveția, a fost rugat de coreligionarii săi să le țină o conferință despre ideologia nazistă. Ceea ce Dr. Barth a și făcut. Ba și-a reprodus și în broșură conferința, sub titlul *Creștinism și național-socialism*.

lism». Convingerea bisericanului protestant e aceea a cercurilor catolice și a oricărui cap ce mai cugetă și crede creștinește:

»Naționalișmul — scrie dânsul — vedește în tot conținutul său toate caracterele unei »antibiserice«, conștient și declarat ostilă creștinismului și față de care nu se poate observa o apatică neutralitate religioasă. Nici aprobări, nici desaprobări nu pot trage pe sfoară pe cei credincioși. Biserica își ia hotărârile chiar și dacă acestea ar aduce-o oarecum în aceeași linie cu alte curente nereligioase. Asta întâmplător și deci nu anume pentru a favoriza acele curente, chiar și ajungând astfel în »vecinătatea« lor... Ea nu se va lăsa tulburată de cuvintele de ordine de cari atât de mult a abuzat politicianismul care a pricinuit atâta zăpăceală pe calea nazismului.

„Azi e limpede pentru toată lumea că naționalișmul, chiar și numai ca experimentare politică, voește pentru sine omul întreg, cu trupul și sufletul, supunându-l unei dictaturi, care nu coordonează și nu limitează libertatea umană și înșasi umanitatea, ci le suprimă și le distruge. E o experimentare politică și e o antibiserică religioasă, care se susține numai printr-o autoritate temperată de anarhie, respectiv o anarhie temperată de autoritate, în nici un caz însă nu e ordine socială ori politică.

... În orbita naționalișmului nimeni, nicăieri și la nici un ceas al zilei și nopții, nu-i sigur că nu va fi aruncat în cătușe, fără pără, fără proces, fără cercetare, fără apel și fără vre-o răspundere a vreunei autorități publice, iac' așa, din partea unor hoarde fanatic ce-și zic »interpretă ale sufletului popular«, fără să fie autorizate de cineva, dar tocmai destul, totuși, ca să fi deținut, internat, maltrat, asasinat și la urmă restituit familiei într-o urnă cinerară. A deplânge atari teorii, firește că-i ceva foarte politicos, dar nu e mai puțin, și încă în primul rând un interes religios, cum a fost o vreme lupta împotriva păgânilor o necesitate politică și religioasă. Intre credința în Isus Hristos și primirea dominației materiale și spirituale a naționalișmului caută să se

aleagă, pentru că se eschid împrumutat, pentru că între unul și altul nu poate avea loc vre-o împăcare. Creștinismul stă de o parte, naționalișmul de cealaltă parte a unui abis de netrecut.

Cu toate acestea la noi se mai află naivi (?) cari vreau să fie socotiți credincioși ai Bisericii și buni creștini și în aceeași vreme fac pe apologeții nazismului. (R. Negru)

Symbolismul creștin și Realitatea

Există forțe necunoscute nu numai pe tărâmul fizic și chimic, dar mai cu seamă în cel moral. Există o forță a cărei adâncimi încă nu s'au sondat: asemănarea. Sufletul omenesc are însușiri pe care o lume materialistă nu le poate înțelege.

Symbolismul creștin nu face altceva decât aduce sub o formă senzibilă realitățile lumii transcendente. Symbolismul creștin a fost ajutat în decursul vremii prin vedenii, descoperiri de Sus a realităților transcendente. Oamenii cu nervi și suflet sănătos, ajutați de grație, sunt transformatori ai Realităților de înaltă frecvență, pentru a fi simțite și trăite aici pe pământ; pe un plan de viață mai mic, mai imperfect.

În lumina acestei concepții, symbolismul adevărat este o realitate; de exemplu, ce sunt Sacramentele decât simboluri legate strâns de o realitate adâncă și durabilă, Dumnezeu.

Dă, symbolismul creștin este o realitate și este o realitate mai ales în ceremoniile și acțiunile sfinte ale Preotului la altar. Lumea internă trebuie să aibă o expansiune în cea externă.

Preotul, ca să poată străpunge lumea prin existența lui, se cere să aibă calități, virtuți specifice propovăduitorilor supranaturalului; acestea sunt a) darul de a reprezenta pe Dumnezeu și b) de a imita viața ce o reprezintă. (Urmarea lui Hristos).

A reprezenta pe Dumnezeu cel adevărat este un lucru greu. Cine are astăzi mândria și

Încrederea aceea de a fi un adevărat reprezentant al lui Hristos? Dacă nu înțelegem pe deplin această nouă atitudine ce ni-se cere, dacă socotim eforturile noastre pentru Hristos, prea anemice, să examinăm ce purtare și știință au avut de exemplu preoții egipteni, pentru că să-și servească zeii lor falși.

Preoții păgâni, egipteni, cu o demnitate cum nu ne-o putem îndestul de bine imagina, re prezentau zeitatea. Demnitatea și conștiința misiunii lor desigur a făcut să treacă fiori prin poporul ce era adunat la temple.

Poporul rămânea vrăjit de ideea divinității. Demnitatea lor, convingerea lor că reprezentau că cer în numele zeilor vre-un lucru dela oameni, era simțită de ei așa de mult încât să producea o adâncă impresie...

Mișcările lor descriau, imitau, simbolizau o lume pe care poporul o credea. Putem fi siguri, acei preoți nu vorbeau profanilor despre lucruri sfinte fără a nu le însufla cel mai adânc respect față de ele. Atară de aceea erau oameni de știință cari cunoșteau până și trigonometria.

În fața Preotului creștin zilnic stă învăluit în mister Acela carele este Calea, Adevărul și Viața. Demnitatea Preotului creștin trebuie să întrecă pe a celorlalți, pentru că symbolismul, imitarea lui Hristos, acceptarea suferinței, a martiriului fără împotrivire, sunt calități care impun tuturor, calitățile propovăduitorilor Dumnezeului celui viu. Știința ce o produce clerul creștin este diferită de cea pe care o produc laicii. Ipotezele și metodele laicilor se năruie dela o zi la alta. În fața vremelnice să opunem demnitatea. Știința dezvoltată într'un suflet preotesc lasă urme adânci în viața socială și rămâne pe deplin probată, pentru că cine altul poate citi mai bine raporturile dintre lucruri decât acela care reprezintă pe Făcătorul tuturor.

Symbolismul adevărat ce ni-se cere este Realitatea, imitarea lui Hristos, darul de a-L reprezenta cu demnitate, adică de a fi un „alter

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Poezia betleemică

— Material de meditat oricând —

de pr. Vasile Lupu

Desigur, nici într'un loc pe suprafața pământului, serbarea nașterii Domnului nu poate fi atât de vie și impresionantă, ca'n însăși peștera, unde s'a petrecut aievea faptul intrupării.

La miezul nopții, după cum ne descrie un martor ocular, *Păr. Desmazur*, călugărul franciscan și cu poporul sosit din mil de părți, se orânduiesc în procesiune, spre biserică peșterii, ridicată de sf. Elena. Preotul celebrant tămălază chipul sfânt al micului prunc Isus, așezat într'un leagăn de flori. Un diacon ridică apoi leagănul, oferindu-l preotului celebrant. Procesiunea se pune'n mișcare. Înainte pășește un călugăr, ducând sf. cruce, urmează copii cântăreși, îmbrăcați în haine albe. După ei, preotul cu leagănul și chipul Pruncului sfânt, având alături diaconii cu cădelnițele. Se'nșirue apoi mulțimea călugărilor cu poporul, între cari, înafară de catolici, iau parte și credincioșii altor culte; ba chiar și turci. Intunerecul nopții este împrăștiat de luminările aprinse, pe care le poartă fiecare credincios. Sosiți la peștera, diaconul primește în mâinile sale chipul Pruncului sfânt, așezându-l pe altarul nașterii. După care se începe cetirea evangheliei naș-

terii lui Isus Hristos. Când se ajunge la cuvintele: „și-a născut pe fiul său“, diaconul se oprește. Se'ndreaptă spre chipul Pruncului sfânt, și ridicându-l, îl înfășoară în pânzeturii albe rostind: „și-a născut pe fiul său cel întâi născut, și l-a înfășat“. Ducându-l apoi și așezându-l în leagănul de marmoră, unde a fost eslea, rostește: „și l-a așezat în iesle pentru că nu avea loc în casă“. După terminarea Evangheliei, se cântă cântarea îngerilor; „mărire întru cele de sus lui Dumnezeu“. După înconjurarea bisericii, procesiunea i-a sfârșit în biserică sf. Ecaterina.

Intre iubitorii Betleemului, cel mai captivant tablou pe care-l avem până astăzi, l-a descris fer. *Ec. Emerich*, în viziunile sale. Iată-l, în câteva amănunte rămase dela această venerabilă visionară:

„Se coborau umbrele serii, când Maria și Isus ajunseră la peșteră. Mânzul de asină, care-i părăsise în momentul când la Betleem au intrat spre a vizita casa în care au locuit părinții lui Iosif, se reîntoarce la ei, arătându-și bucuria regăsirii, săltând și sburdând în jurul lor. Desigur, e voința lui Dumnezeu ca să mănecăm aci, îl mângâie Maria pe Iosif. Acesta, încurajat de optimismul Mariei, îi pregăti imediat un loșor înafara peșterii, până ce va face curățenie în interiorul ei, spre a se putea adăposti aci peste noapte. În câteva clipe pregăti în partea de răsărit a peșterii, din școale și hainele ce le avea la îndemână, un loc de odihnă pentru Maria. Aprinse lampa, și pofti pe Maria înăuntru, exprimându-și regretul

că nu-i poate oferi ceva mai bun. Maria, împăcată și liniștită în sufletul ei, își arată mulțumirea, printr'un zâmbet senin. După ce Iosif a legat mânzul de asină într'un loc ceva mai depărtat, acoperi cu câteva covoare deschizătura lăcașului Mariei, spre a-o feri de aerul rece dinafară. În urmă, își pregăti și pentru el un așternut la gura peșterii.

Intrucât se'ncepea sabaatul, făcură împreună cu Maria rugăciunile prescrise de legea Domnului; acestea terminate, luară împreună o cină frugală; după care Iosif plecă în oraș. Maria, rămasă singură, își continuă în genunchi rugăciunile de seară; după terminarea cărora se culcă pe așternutul pregătit de Iosif, odihnindu-și capul pe brațul răzimat de căpătâi. Era noaptea târzie, când Iosif se reîntoarce din oraș; după ce-și făcu rugăciunile de seară, se culcă pe așternutul pregătit mai dinainte, la gura peșterii. Înainte de miezul zilei sabaatul evreii aveau obiceiul de-a face o mică plimbare. Iosif conduse pe Maria până la peștera Mahara; unde petrecură în meditații și rugăciuni sfinte, până la închiderea zilei sabaatului.

„Înainte de a-se retrage, Iosif mai atârână de pereții peșterii mai multe lămpi; auzindu-se înafară un sgomot neobișnuit, ieși să vadă ce-l mânzul de asină, fiind liber în tot cursul zilei, alergase până la valea păstorilor; acum sălta vesel în jurul stăpânului său. Il legă, și-l dădu nutremânt. Reîntrând în peșteră, găsi pe Preacurata Fecioară adâncită'n rugăciune, cu fața spre răsărit. Era cu totul învăluită într'o lumină cerească, care dădea o strălucire feerică

Christus". Prin toate forțele dinamice ale sufletului se cere să-L apropiem, prin viață, prin știință și artă.

Dacă mi-ar fi permis să transform reflexia lui José Antonio Primo de Rivera făcută în materie politică și să o aplic clerului, am putea spune:

Clerului nu-i ajunge, pentru a servi pe Dumnezeu cel adevărat, să-și împrumute un nou fel de a gândi, ci un nou fel de a fi.

Felician M. Soran

Incepe vânatoarea de suflete. Se cunosc scopurile pentru care în Maramureșul unit s'a înființat o episcopie ortodoxă. Ele se înțeleg de sine și au fost fixate și în anumite declarațiuni oficiale. — Totuși, d. I. Matei dela Cluj le-a negat. Noua vlădicie — spunea d sa — nu are rosturi „proselitiste”. Are ea credincioși destui. Lăsa deci să se înțeleagă, că pacea românească din acel colț de țară nu va fi tulburată de acțiunea noii citorii.

Noi ne-am bucura din toată inima dacă d. Matei ar avea dreptate. Ne pare rău că n'are. S'a grăbit să-i desmintă — dacă mai era nevoie — însuși P. S. V. Stan, noul episcop. În declarațiile făcute, la Sibiu, ziarului „Timpul” (28—2—39) P. S. Sa a spus, între altele, că vrea să strângă „în jurul altarului strămoșesc întreaga suflare românească din acest colț de țară”.

Din punct de vedere bisericesc, nu ne supără însă această voință „misionară”, care a prezidat înființarea noii vlădicii și care acum ară căuta să se realizeze. Tulburarea sufletească se va naște în chip fatal în sânul unei populațiuni până acuma omogene sub raport religios va fi însă păgubitoare pentru neam. Avem doar nevoie de pace, nu de vrășmășii și de tulburări.

Ne interesează însă, din toate punctele de vedere, metodele de cucerire ale „misionarismului” din Maramureș. Cerem cu toată tăria ca ele să fie spirituale evanghelice. Ortodoxia trebuie să și facă o chestiune de onoare din aceasta. Ea voeste doar o „renaștere” spirituală în Maramureșului decăzut și amorțit. Va trebui

deci să ducă pe acele meleaguri o spiritualitate mai înaltă, un creștinism autentic, un duh evanghelic nefalsificat.

Acțiunea „misionarilor” de până acuma s'a desfășurat exact la polul opus acestei cerințe elementare. Ne place să credem, că și-au făcut de cap fiindcă n'au avut un conducător la fața locului. De-acuma îl vor avea. Episcopul va fi răspunzător de felul cum se va desfășura „propaganda”. — De aceea ne permitem a-i atrage atențiunea asupra unor începuturi care trebuiesc oprite fără întârziere. Și anume, asupra acțiunii pe care o desfășoară unii preoți, ca Traian Bucurescu, și pe care o denunță ziarul „Dumneaca” din Sighet. Decretându-se stăpân pe o întreagă regiune, acest preot începe, cu metode proprii și originale, mai întâi convertirea primarilor uniți din toate comunele. Le poruncește să treacă la ortodoxie; altfel nu mai pot rămâne primari, căci aceasta este dorința M. Sale Regelui. Vor trebui să treacă la ortodoxie și preoții uniți; dacă nu, vor fi trimiși în Ungaria sau în Italia, la Papa. Ne place să credem că p. Bucurescu e singurul care a apucat o rază și că Ierarhul său îl va ști aduce la brazdă fără cruțare și fără întârziere. — Așteptăm.

„Școala activă”

În anul 1928, cu aprobarea autorităților locale, a luat ființă școala de experiență din Blaj, cu programa centrelor de viață, cu orarul mobil, cu metoda activă de cercetare.

După doi ani de funcționare, rezultatele au fost concludente. Cu aprobarea Onor. Minister. Directoratul VI. Cluj, cu ord. Nr. 18141/930, o decretează „școală de experimentare în domeniul școlii active”.

În cursul celor zece ani de existență, a fost controlată de către următorii inspectori generali: P. Petrescu, N. G. Longinescu, C. Stan, N. Creșu, V. Candrea, N. Nistor. A fost vizitată de cei doi profesori de pedagogie dela Universitatea din Cluj, Dnii Vladimir Ghidionescu și Oais for Ghibu.

În baza rapoartelor primite, On. Minister a propus și Majestatea Sa Regele s'a îndurat prea grațios și a decorat această activitate cu „Meritul cultural”, prin înaltul decret regal Nr. 344—937, ca pe un batallion după o luptă bine susținută.

Strălnăitatea a îmbrățișat cu multă căldură practica dela Blaj, pedagogul și sociologul cu renume mondial, Adolf Ferrière, în revista pariziană „Pour l'Ère nouvelle”, numerii 119—1937 și 130—1937, recensează și recomandă la loc de frunte practica din Blaj.

Practica din Blaj studiază mediul natural și social, din care a desprins o serie de subiecte de viață, ca laptele, mierea, lemnele, moara, biserica, armata, — le împărțește la șase trebuințe vitale: hrana, căldura, lumina, munca, apărarea, podoabe (pitoresc).

Orarul mobil nu mai cuprinde materii ori obiecte, ci acțiunile elevilor concentrate pe unitățile de viață.

Elevii în clasă își aleg un subiect după dorință, după interes și încep observarea, cercetarea, experimentul, după care urmează exprimarea rezultatelor dobândite dintr'o muncă individuală și colectivă, manuală și intelectuală. Elevii urmează să țină colegilor pe rând conferințe despre subiectele alese și studiate. În comunitatea aceasta de muncă, elevii însoțesc pe conferențiarul-copil cu întrebări, aprofundează cunoștințe, prin discuții se trezesc în ei sentimente.

Educatorul conduce munca elevilor după interesul ce-l constată, atât spre științele naturii și cât și spre științele omului și ale societății (Naturalism, umanism), își dă prin intercalări partea sa de contribuție la dezvoltarea subiectului în mod ciclic, dela clasă la clasă.

Această orientare nouă și metodă nouă e necesar să fie transpusă în lumea satelor, la școlile sătești primare, supraprimare, țărănești. La sate, mediul natural e mai bogat, mediul social mai apropiat și de aceea integrarea în corpul și sufletul națiunii se poate face desăvârșit. (tc.)

într-un peșteră. Umit, privi îndelung această lumină suprafirească, ca un nou Moise, în fața sfîșitului arzând; cuprins și pătruns de o pioasă tăcere și respect, se retrase în colțul rezervat al-ii-și; rugându-se așternut cu fața la pământ. În acel timp, lumina ce se revărsa năpădind peleste Maria, devenea din ce în ce mai vie; lumina lămpilor atârinate de pereții peșterii se pierdu cu totul în splendoarea celei cerești.

„Spre miezul nopții, Preacurata Fecioară căzută în extas; ridicată dela pământ, își conștientă rugăciunile cu mâinile cruce pe piept; mâinile i-se revărsau ca niște valuri ondulate, scuturând spre pământul luminat al peșterii. În ce în ce, splendoarea cerească de care era înconjurată, era tot mai pronunțată, și de descrie. Bolta, pereții și toate colțurile peșterii, inundate și transformate de această lumină cerească, iradiu în jurul lor reflexe de amante vii; părând că se bucură împreună de feeria cerească, ce se revărsa peste ele. Deodată, bolta părea că s'a șters: și din înălțimi, desprinse din înaltul cerurilor, o ploaie de raze cuprinse cu totul pe Maria în extaz. În mijlocul acestor evenimente neobișnuite, deodată cetele îngerești, ce se profilau tot mai clare și mai distincte, în noianul popului de raze și lumini cerești.

... Trecu aproape un ceas dela naștere, când ce Maria chemă pe Iosif, care-și continua rugăciunile așternut cu fața la pământ. Veni se închină, adorându-l și prosternându-i-se, prins de bucurie sfântă, și cuvuloasă frică. Dicându-l de mână, Maria-l așeză pruncul

în brațe; cu ochii ridicați spre cer, și cu fața scaldată în lacrimi, aduse calde mulțumite Părintelui ceresc. Aci, în acest copil, erau închise speranțele, mântuirea și răscumpărarea lumii întregii. După ce depuseră copilul în ieslea căptușită cu fân și mușchi, amândoi, Iosif cu Maria, plângând de bucurie, mulțumiră Cerului pentru darul acesta mare. Maria îmbrăcată mereu în haine albe, stătea veghind lângă copilul ceresc, fie șezând, fie îngenunchiată, nefiind în urmă nașterii nici obosită și nici bolnavă”.

Sunt și alți trubaduri ai poeziei Betleemice, peste cărți nicidecum nu putem trece. Și cărți trebuie neapărat consultați. Între acestea se distinge cu îngerească sinceritate seraficului Sf. Francisc de Assisi. Deschide evanghelia, și-și formează regulile monahicești, urmând „ad litteram”, până și cele mai sublime sfaturi ale cărții sfinte. Și cum la baza evangheliei strălucește piatra de temelie a iubirii și sărăciei Betleemice, se va conforma întocmai. Munții și pădurile vor răsună de imnurile sale îngerești, în cinstea pruncului sfânt. Satele și orașele se vor cutremura de accentele predicilor lui: „iubirea nu e iubită”. Transfigurat, de poezia Betleemului, își alege de mireasă „sărăcia pruncului sfânt”. Se scoală adeseori la miezul nopții, pentru a petrece în adorația tainei Betleemului, în care aceasta s'a săvârșit.

După cum mărturisește Sf. Bonaventura, biograful său, fiind odată la masă, și auzind cătându-se la lectura obișnuită cu acea ocazie în mânășiri, cuvintele: „și l-a culcat în iesle,

pentru că nu găsisse loc în casa de oaspeți”, sfântul fu atât de mișcat, încât, sculându-se dela masă, se așeză pe padimentul refectorului, grăind: Cum voi mai îndrăzni să stau la masă, eu, cel mai netrebnic servitor și păcătos al lui Dumnezeu; când mălca lui Dumnezeu naște într'o peșteră, și-și așează pruncul sfânt în iesle. În această poziție continuă mai departe să-și mănânce pâinea obținută din cerșit; stropindu-o cu lacrimile sale. — Trei ani înainte de moarte ceru dela papa permisiunea, de-a celebra nașterea Mântuitorului în mijlocul unei păduri. Construi din lemne și pietrii o peșteră rudimentară. Și, pentru ca tabloul să fie complet, nu lipsi nici asinul și boul. Spectacolul acesta rustic și sărăcăcios, atrase la sine mulțimile din împrejurimi. Pădurea răsună la glasurile pelerinilor, vrăjii de icoana Betleemului. Omul lui Dumnezeu, emoționat și răpit ca într'un extas, stătea la gura peșterii, în tainică adorație. Cu fața scaldată în lacrimi, ceti mulțimilor adunate Evanghelia nașterii lui Isus Hristos. Și pentru ca efectele să fie și mai salutare, improviza una din acele predici arhanghelice, despre iubirea lui Dumnezeu. Sf. Bonaventura mai adaugă, că'n timpul ceremoniilor nenumărați înși au văzut culcat în mijlocul peșterii un copil, strălucitor de lumină cerească. Dumnezeu însuși își arată mulțumirea Lui; față de gestul spontan și delicat al servului său, săvârșindu-se în acest loc multe minuni de vindecări, nu numai sufletești ci și trupești.

(Va urma).

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele schimbări și numiri în sânul clerului eparhial: *Alex. Fărcașu* din Ticu, a fost numit la Făureni, cu fiila Bonțida; *Victor Zinvaliu* din Mocod, la Piatra; *I. Scridon* din Lupșa, la Figa; nouhirotoniții: *Emil Dulău, Ioan Pârțoc, Emil Oprea și Ioan Iepure* au fost numiți administratori parohiali la Filia de sus, Bogata de sus, Lupșa, respectiv Corna din M. nșii Apuseni.

— Din aceeași eparhie au trecut la pensie preoții: *Alex. Ungur* din Bogata de sus și *Iosif Mureșanu* din Piatra.

Sf. Părinte omagiat de Camera franceză. Președ. Camerii franceze, d. *E. Herriot*, cu prilejul deschiderii acestei sesiuni parlamentare, a ținut să aducă cele mai călduroase elogii străduințelor Sf. Părinte *Pius XI* pentru pacea lumii. Cuvintele d. Herriot, despre care se știe că numai om al Bisericii lui Hristos n'a fost, sunt reproduse și comentate pe lung și pe larg mai ales de presa franceză. Opinia publică e adânc impresionată de acest omagiu, adus dela înălțimea tribunei parlamentare franceze, în aplauze unanime, marelui Moșneag, care „susținut de tăria sa spirituală, reînnoiește tradiția marilor Papi în favorul celor oprimați, în munca sa neobosită pentru ideal și pentru o pace frățească”.

Ziua de 24 Ianuarie la Blaj. Implinindu-se 80 ani dela Unirea Principatelor, sărbătorirea a luat caracterul unei adevărate mobilizări a conștiințelor românești. La toate școlile s'au ținut serbări, evocându-se însemnătatea zilei. După Te-Deumul oficiat în sobor de preoți, în catedrală pentru marea publică, a avut loc, în sala de gimnastică, o frumoasă manifestare românească, în cadrul programului alcătuit cu concursul tuturor școlilor. Cuvântul ocazional l-a rostit dl prof. *N. Comșa* dela liceul de băieți. Erau de față toate autoritățile bisericesti și administrative locale, în frunte cu prefectul județului. Sala de gimnastică s'a dovedit nelncăpătoare pentru marea de lume adunată. S'a simțit odată mai mult lipsa „Palatului Cultural” inutilizabil din cauza lipsei de fonduri, cari să permită amenajarea lui. — Nu s'ar găsi, oare, din partea statului atâta înțelegere ca să ajute la punerea lui în funcție, după ce a stat ani de zile neterminat? (vs.)

Cifre grăitoare. Anuarul Pontifical pe a. 1939 (pagini 1360), cuprinzând numele alor mai bine de 14.000 persoane ce stau cumva în slujba Bisericii (cardinali, arhieriei, căpetenii de ordine călugărești etc.), aduce și un fel de iconă în cifre a Bisericii Catolice de pe întreg rotogolul pământului. Reținem indicațiile statistice de sfârșitul anului 1938: Cardinali 62, Patriarhi 14, Mitropoliți 219, arhiepiscopi rezidenți 360, episcopi rezidenți 935, episcopi titulari 772, Abații și Prelaturi independente 50, Vicariate Apostolice 292, Prefecturi apostolice 135, Teritorii Misionare independente 19, Ordine călugărești, Congregații și Așezăminte religioase de drept pontifical 159. Sf. Scaun are, în diferite state ale globului, 59 reprezentanțe, dintre cari 37 au caracter diplomatic. Anul trecut au fost înființate 6 eparhii noi, apoi 4 vicariate apostolice și 14 prefecturi apostolice. Cu totul au luat ființă sub pontificatul actualului Sf. Părinte: 128 arhidieceze și dieceze, 24 abații „nullius”, 116 vicariate apostolice și 151 prefecturi apostolice.

Incă o capelă la Blaj. Toate așezămintele de educație din Blaj își au capetele lor. Singur internatul *Liceului Comercial* de băieți

nu și-o avea pe a sa. Acum, în urma străduințelor pâr. Iuliu Maior, directorul aceluia liceu; și a d. prof. E. Nireșteanu, își are și acest internat capela sa. Binecuvântarea a săvârșit-o pâr. Gheorghe Dănilă, canonic mitropolitan, spre mângâierea și bucuria tuturor celor ce au drag acest așezământ încredințat unei conduceri bune.

Locale. Lunea viitoare, de praznicul SS. Trei Ierarhi, va predica în catedrală pâr. *Grigore Frictu*, profesor de religie, iar *Jola viitoare*, la întâmpinarea Domnului, va predica pâr. *Livia Chinezcu*, prof. de teologie.

— În cadrul conferințelor organizate de „Astra” (desp. Blaj) și de secția Blaj a Asociației Generale a profesorilor secundari, Dumineca trecută a conferențiat d. *P. P. Panaitescu* dela București, tratând subiectul: *Mihaiu Viteazul* în cadrul vremii sale. Specialist în materie, d. Panaitescu a evocat deosebit de viu și captivant figura eroică a neasemuitului voevod român.

— Tot Dumieca trecută după amiază, *Reun. Mariană* a Școlii Normale de Fete de sub conducerea pâr. *Dr. Aug Ciunganu*, a aranjat o bine reușită *ședință festivă* în sala de gimn. a Institutului Reunostiții. Programul s'a început cu un imn în cinstea Sf. Spirit, prins în haina muzicii de pâr. I. Florea, profesor; s'a continuat cu o cuvântare ocazională (A. Nicolescu), o declamare, un punct de vioară și pian, altul de cor și s'a încheiat cu drama: *Înimă de mamă*, de Mainetti. — A participat multă lume, foarte plăcut impresionată de festivalul acesta isbutit.

Pentru promovarea unirii în credință. În Apusul catolic zilele orientale încep să fie, an de an, atracții spirituale-ietelelectuale nu numai pentru seminariile teologice, ci și pentru cercurile mirenești. Asta cu numai în Italia, Franța, Olanda, ci și în Germania. Asociația academicianilor catolici din *Köln* a aranjat de ex. o serie de conferințe privind Răsăritul creștin, pentru zilele 23—29 Ianuarie c. Se știu și temele ce se desbat: Răsăritul creștin și Biserica lui Hristos (Ivan de Kologriwof); Trăsăturile principale ale teologiei orientale (H. Keller); Monahism răsăritean și apusean (Clemente Lialine, O. S. B.); Icoanele și cultul misterior (A. Hackel); Structura liturghiei bizantine (Ier. Engberding, O. S. B.); Esența choralului biz. (B. Brokbernt O. S. B.) De încheiere se va sluji de ieromonahii abației Amay (Belgia) o sf. liturghie bizantină, în limba greacă.

Savanți catolici surghiuniți. Sunt mulți la număr învățații catolici germani cari, în urma convingerilor lor creștine catolice, au trebuit să părăsiască Germania nazistă. Așa e, de ex., renumitul sociolog *Göts Briebs*, fost profesor la univ. din Freiburg și Würzburg și la politehnica din Berlin, acum având catedră la univ. Fordham din New-York. — Alții, cari au împărțășit aceeași soartă a surghiunului: *Fr. Müller* dela univ. din Köln, acum la Louis-University din S. Louis, (statul Missouri); *Teodor Brauer*, fost director al Institutului experimental de studii sociale de pe lângă univ. din Köln, acum docente la univ. „S. Toma” din S. Paul (statul Minnesota); excancelarul *H. Brünning* e la catedra de drept public a univ. Harvard din Cambridge. Naturalistul de renume mondial, *Fred. Dessauer* dela univ. din Frankfurt, după ce a scăpat din temnițele naziștilor, a primit catedră la univ. turcească din Stambul, iar acum e prof. univ. în Freiburgul Elveției. Celebrul etnolog *P. W. Koppers* dela univ. din Viena, după ocuparea Vienei de către naziști, a trebuit să părăsească numai decât catedra. Acum e în călătorie de explorație științifică prin Indii, din însărcinarea unor înalte așezăminte științifice din Anglia și America de Nord. O-

rientalistul *Haas* dela univ. din Berlin lucra acum la Teheran, în Persia, unde sistematizează Muzeul iranic. — Atâta, dintr'un catastih lung.

Biserica în Mexico încă nu se p spune c'ar avea o situație limpede. Se știe că Msgr. *Vincente M. Camacho*, episcop Tabasco, se va reîntoarce în curând în episa teribil pustiită de prigoana abia domo (în toată eparhia nu mai sunt decât 6 preoți). — La sfârșitul lui Noemvrie 1938, un grup de 5000 femei au luat în primire biserica parohială din Mislanta (Vera Cruz) și și-au dus parohia la Casa Domnului unde s'a slujit apoi o slă liturghie sărbătorească. — Curtea de Casa din metropola Mexico a absolvat de pede un preot care fusese osândit la 500 pe pentru că slujise sf. liturghie într'o casă vată (bisericele fiind închise).

Telefonul „Uni

G. Oradea. Am citit „*Legea Românească*” 15—1—39, cu ale sale „Năravuri condamnabile”, credem că e cazul să i-se mai dea vreun răspuns întele de toate, confrății dela graniță scriu pe tu care ne face imposibilă discuția cu ei. Noi nu grăi așa; iar ei, pe semne, altă limbă nu înțeleg. — nici altfel nu e nevoie să mai revenim. Nu aduc mic nou. Nu fac decât să parafrazez articolul lui Matei dela Cluj, căruia i-am răspuns în nr-ul nr. din 14—1—39. Imprejurarea că la Oradea textele din d. Sextil Pușcariu sunt mai lungi decât la Cluj schimbă situația. Ele sunt luate toate din activă „For-istă” a d-lui Pușcariu, nu din cea științifică aceea nimic din ce am scris noi nu s'a clătinat. Pri la „vlădicia morților” — „adevărul rămâne”, o vom fi insultați!

B. Cluj. Am citit cu viu interes „impresii constatările”, publicate de d. prof. *O. Ghibu*, în „buna” dela Cluj (23—1—39), după ce a stat „câteva suri la Blaj”. Fiți liniștiți: nu le vom trece cu ved. Vom reveni asupra lor în numărul viitor al „Unirii” până atunci, ținem să subliniem încă odată cece am spus deatâteaori: nu noi suntem de vină dacă a putut fi totdeauna de acord cu d. Ghibu. D-sa ne lit să-i stăm împotriva. Nu prin acțiunea d-sale și renul politicii minoritare, cum afirmă acum. Nici nu l-am stânjenit în această acțiune. Ci noi nu am ocupat de ea. Am spus lămurit, de atâteaori, că simțim nici chemați nici competenți să ne amesim în o problemă a cărei lămurire nu stă în puterea noastră. Era în joc o problemă de stat. Nu credem că avea nevoie numai decât de gălăgia noastră pentru apăra interesele. — Conflictetele noastre cu d. Ghibu de altă natură și au cu totul alte cauze. D face a le uita; noi însă, și colecțiile gazetei noastre ținem bine în minte. D. Ghibu, adevă, în avântul pe care și-l luase, a sărit peste gardul „politicii” ritare dela noi, în grădini străine. Și-a permis a nedrepte la adresa Romei și a atitudinii ei față de mânia. Nu ne-a cruțat nici pe noi. Ca să nu mai nim lupta ce a dus-o împotriva „Concordatului”. Tot atâtea provocări la care trebuia să răspund Eram dator. Dacă am tăcea în fața unor isbitu asemenea natură, atunci ce rost mai avem? — Să răm, însă, că vremea neînțelegerilor a trecut pentru deauna. Din parte-ne suntem gata să facem totul o pace și colaborare durabilă. Dacă ea nu va veni poi de sigur, nu din vina noastră!

P. Reghin. „Ca să te faci sfânt, nu trebuie să vrei”. Așa se spune până acum. În zilele noastre însă, înțelepciunea bătrână trebuie modernizată și pleată. Așa... „și să ai nițel noroc”. Iată un constructiv. În 18 l. c. Tribunalul Militar din Cluj a bătut, între altele, câteva procese de-ale secta „Serafim Avram”! — strigă greșierul. Nu se mișmenă. Aprodul îl găsește, într'un ungher. Greșierul miră: „Nu ești tu Avram Serafim?” — „Nu — răsunen inculpatul — eu sunt *Sfântul Avram!*” În Tribunalului, apoi, a desvăluit minunea. Ci-că, l salii, se găsea într'un sat din Sălaj, găzduit la o v. Toată noaptea n'a dormit. S'a sbătut și s'a svă. „Când era pe la ora 2—3 noaptea, auzeam cântat coșilor — numai ce simt că mă înfierbânt peste și când mi-ai fi turnat cu apă caldă... Deschid și văd că era lumină mare. Prin lumina aceasta s'a un moș. Era Dumnezeu!” — „De unde ști?” — spus-o! replică prompt noul „sfânt”, pe care Tribunalul l-a trimis la pușcărie pe o lună de pentru vagabonda. Așa a rămas Ardealul nostru „sfânt”. — Spuneți acum: ajunge „să vrei”? Avram a voit, cu tot prețul, și iată unde a ajuns fania lui însă cuprinde și multe alte învățăminte. de ex. va trebui să știe de-acum viitorii vizionari nu oricine are drept să vadă pe „moșu”. Ca în domeniile, există și aici dreptul de autor; plagă se pedepesc. Și să mai știe că meseria de „sfânt” zilele noastre, e plină de primejdii. Deci: să știe de ea. — Cum o să ajungem însă, cu metoda ac și noi, Români, să avem sfinți, de a căror lipsă plângem — asta nu o știm!